

Mit gamle Magleby

Jeg vil gerne give en lille bid af mig selv til gavn, glæde og ekstra livskvalitet for sognets borgere og gæster.

Sognet har brug for udvikling og ikke afvikling, når du læser dette så tænk på hvor tit, det er den lokal befolkningen der afvikler sig selv eller spænder ben for hinanden.

Jeg har boet og virket i Magleby og sognet i over 50 år og set hvordan landsbysamfundet på tragisk vis er i afvikling trin for trin, flere spændende tiltag og initiativer er desværre stoppet, endda nogen gange af vores egne borgere.

Jeg føler at vores tolerance, næstekærlighed og gæstfrihed er på vej til at forsvinde. Vi har store forventninger, når vi selv besøger andre egne eller fremmede destinationer, men her i sognet har jeg oplevet, at nogen har meget svært ved at acceptere fremmede gæster, der nysgerrigt kommer til landsbyen, til egnen for at opleve vores lille plet, vores engang lille smørhul.

Da jeg bosatte mig i landsbyen Magleby i år 1976 var der et velfungerende alderdomshjem, større skole for sognets børn og børn fra øerne Agersø og Omø.

Der var en købmand, der vel var centrum i byen, der var en brugsforening på Stignæs. Der ud over en snedker og elektriker. På en af gårdene i udkanten af byen kunne svigersønnen reparere motorer og andet mekanik.

I oplandet var der to store virksomheder Gulf Raffinaderiet og SEAS el-kraftværk med over 500 arbejdspladser tilsammen. De to store virksomheder var den naturlige årsag til en mængde andre følgevirkninger opstod i omegnen, som f.eks. smede, tømrer, elektrikere, mekanikere, bagere, dagligvarebutikker og en masse andre, der kunne leve af at levere tjenesteydelser til samfundet. De store virksomheder er i dag lukket ned.

I nærområdet Stignæs, Østerhoved, Gedehaven var der mange velfungerende landbrug i flere størrelser alt fra store godser til små husmandsbrug, her var der også flere gartnerier med dyrkning af både blomster, frugt og grønsager. De er i dag alle lukkede. Ud over et mere organiseret fiskeri på Sevedø var der flere mindre fiskere, måske som supplement til deres husmandssted.

Vi var flere unge og ældre i omegnen, der interesserede os for motorsport. Der var dengang fri hastighed på landevejen og der opstod meget tit voldsomme bilulykker med død eller lemlæstelser til følge. Så i slutningen af 1960'erne tilbød Gulf raffinaderiet os et større område på Stignæs, hvor vi kunne etablere en motorbane med sikkerhed og ordentlige forhold til gavn for os fartbøller.

Vi fik stablet en rigtig fin gokartbane på benene til stor glæde for omegnens fartglade beboere. Vi talte tit om vigtigheden af at lære, at fart var spændende men skulle håndteres med omtanke og respekt. Jeg kører stadig tit forbi den nu nedlagte motorbane og mindes alle de glade mennesker, der var omkring os, jeg kan ikke huske at vi på noget tidspunkt fik klager over støj, støv og larmende glade mennesker.

Byen Magleby havde udviklet sig i forhold til flere andre små landsbyer på den tid, vi havde eget rensningsanlæg, vi havde kommunevand med en virkelig god kvalitet, jo vi var

på forkant med udviklingen. Vi nød godt af de store virksomheder Gulf Raffinaderiet og SEAS Stignæs-værket.

Velstanden smittede også af på den nærliggende købstad Skælskør. Pludselig blomstrede byen med nye forretninger og andre service tilbud. De tre til fire gamle familier i byen Skælskør mistede magten og indflydelse, så nye tiltag blev sat i gang til gavn og glæde for borgere, virksomheder og forretninger.

På grund af den stigende interesse for egnen blev der etableret en ny omfartsvej uden om selve Skælskør by, Norvejen.

En helt ny stor vej, der endte ved Stignæs Havn, Stignæs Landevej, blev anlagt blandt andet til at bære den tunge lastvognstrafik men også trafikken til de rigtig mange folk der hver dag, døgnet rundt bestred områdets arbejdspladser.

Stignæs havn blev moderniseret med færger og færgelejer.

Åge Justesens far var Sognerådsformand for Magleby og Åge fortæller om de mange prominente gæster, der pludselig kom til Sognerådsformanden for at få accept eller blive orienteret om egnens udvikling. Det var ligesom den gamle film "Guld og grønne skove", hvor man ved et tilfælde fandt olie i en brønd på Omø, Amerikanerne kom og meget blev ændret og nytænkt.

Herude i Magleby området opstod nye og moderne parcelhuskvarterer Magleby Ravnemark og Skolevangen.

Da jeg flyttede til Magleby, på grund af ansættelse på kraftværket, var landsbyen delt i to, der var dels "nye Magleby" Skolevangen med alle tilflytterne fra hele landet ja selv fra udlandet. Det var folk der havde deres job på Raffinaderiet eller SEAS kraftværket. Nogle havde tidligere været med til at starte lignende anlæg op i udlandet og nu valgt Stignæs som deres næste projekt.

Det var for det meste yngre mennesker, der boede i Skolevangen og derfor også mange børn og så var der os i "Gamle Magleby", vi var nok lidt mere satte, måske kedelige, lidt mere til det stabile, lidt mere til "sådan har det nu altid været", det eller de, fremmede er måske noget farligt noget vi skal passe på.

Jeg bosatte mig i "gamle Magleby" men arbejdede på SEAS kraftværket sammen med bl.a. folk fra "nye Magleby". Det krævede lidt balance men det gik ellers rigtig fint. Grænsen imellem de to "Maglebyer" gik ved alderdomshjemmet.

I det "Nye Magleby" hos alle tilflytterne var sammenholdet, hjælpsomheden og det sociale netværk meget stærkt.

På et tidspunkt besluttede beboerne i "nye Magleby" at det kunne være smart at få installeret kabel TV.

Inde i Magleby Ravnemark ved Skælskør stod der en antennemast, så man delte den ca. 3 km lange strækning op i mindre bidder og hver husstand håndgravede et nyt kabel ned hele vejen fra Skælskør til Skolevangen.

Os i gamle Magleby blev for øvrigt tilbudt at koble os på kablet men det var lige lovligt for smart for os med kabel TV til Gamle Magleby. Så kablet sluttede ved alderdomshjemmet.

Senere fandt "nye Magleby" også på, at det kunne være moderne med gadelys, det havde de nok set et eller anden sted i udlandet. Vi i "gamle Magleby" blev igen spurgt om vi ville være med, men nej, nu havde vi klaret os igennem hundredvis af år ved at famle os igennem den mørke, kul sorte nat så hvorfor dog så lave om på det.

Først flere år efter fik "gamle Magleby" gadelys.

Kunne vi derefter bedre se lyset, mulighederne og vejen???

Nej gadelys alene hjælper ikke altid på menneskers klarsyn og fremsyn.

På Vedskøllevej ligger byens Tiendelade, kirkelade, det gamle hospital eller fattighjem. I år 1758 indrettede Willum Berregaard ejer af Borreby, bygningen som hospital eller fattiggård til gavn for sognets fattige, så i ca. 200 år virkede stedet som fattighjem for 12 til 15 beboere, kvinder, børn, mænd unge som gamle men alle fattige. Beboerne fik en meget lille sum penge af Borreby hvert år og ellers donerede enkelte borgere lidt tøj og mad til huset. Det var den tids socialhjælp.

Åge Justesen har skrevet lidt historie om fattighjemmet og ellers har Conny Larsen en rigtig god beskrivelse på nettet. Oldefar og oldemor i Magleby.

Fattighjemmet blev lukket i 1934 og lokalet blev herefter brugt til alt mulig opbevaring for sognet. Tørv under krigen og opbevaring af kommunens materiale, snehegn, værktøj, osv. I 1974 overdrog Borreby Herreborg deres bygning til Magleby sogns beboere.

Magleby delte i årene omkring 1975 præst med Tjæreby nemlig Pastor Andreas Olesen. Olesen var nok en meget iderig mand, ud over præstegerningen arrangerede han også møder og rejser, nok ikke lige som den anden Tjæreby præst over i Jylland men alligevel.

Det var Pastor Olesen der i slutningen af 1970 søgte forskellige fonde og private personer om midler til at renovere sognets fattighus.

Resultatet af projektet blev rigtig fint. Pastor Olesen skriver i et brev om projektet og hensigten med lokalet udover kirkelige formål. *"Menighedsrådet er desuden sindet, efter nærmere aftale, at stille lokalerne til rådighed for anden møde-og forsamlingsvirksomhed"*.

Lokalet har været til gavn for sognets beboere fattig som rig i 250 år og jeg håber at muligheden for at samle borgerne i kirkeladen til en hyggeaften, en kop kaffe og til lidt social velfærd stadig kan arrangeres til glæde for hele sognet,

På et tidspunkt blev alderdomshjemmet lukket og vores ældre beboere flyttet til Skælskør og omkring 60 flygtninge mænd, kvinder og børn fra forskellige krigszoner fik derefter ophold på alderdomshjemmet. Jeg tror det var nogen af de første asylsøgere, der kom til Danmark, så det var meget nyt for "gamle Magleby" at befolkningstallet pludselig blev fordoblet.

Vi var flere beboere i Magleby der var bekymrede og lidt skeptiske. Vi var utilfredse med at der ikke var plads til vores ældre på plejehjemmet men åbenbart til disse "sortklædte fremmede", der ikke engang kunne snakke dansk. Men de fleste i sognet ændrede heldigvis holdning til vores nye gæster.

Vores præst Bente Kock var modig og gik på besøg på asylcenteret og fik et godt forhold til de fremmede. Hun sagde engang: de har jo også en gud de tror på, så de er naturligvis også velkomne her hos mig og i kirken.

Der blev på et tidspunkt indbudt til et arrangement i forsamlingshuset hvor vi fik lidt orientering om de nye gæsters livsforløb, vi fik hilst, smilet og nikket til de fremmede og efter den aften var begge parter vel enige om, at vi alle er en slags mennesker med en historie og følelser, der skulle bearbejdes.

Derefter hilste vi på hinanden som en hel naturlig ting når vi mødtes. Jeg mener det kaldes gæstfrihed og menneskekærlighed. Initiativtageren til denne forståelse og forsoning var dengang vores præst Bente Kock.

Jeg hørte aldrig at de fremmede skabte problemer i vores landsby selvom det var en meget stor procentdel af nye mennesker i forhold til de oprindelige beboere i Gamle Magleby.

I landsbyen var der placeret bænke, der blev brugt som mødesteder for gamle og unge, sognets beboere og gæster. Der var en bæk ved alderdomshjemmet, ved krydset Bankehusvej og Vedskøllevej og bænkesæt ved gadekæret foruden Tingstedet ved gadekæret. Her havde jeg en fast tradition, at jeg og mine børn sad og spiste vores lørdagsslik fra fru Poulsen, altså fru købmand.

Om sommeren blev der afholdt sportsstævner på den grønne plads overfor kirken. Her var der boldmål, løbebane og boder hvor byens børn var aktører, både børn og voksne havde en fantastisk dag.

I dagligdagen havde jeg, i mit hjem, på Bankehusvej 13, altid fuldt hus af byens børn og tit havde de taget deres legekammerater med fra skolen. Jeg havde mange dyr, næsten altid tre heste, hund, får, geder, kaniner, kat, kanariefugle og akvariefisk og hvad der ellers var i pleje og kom forbi.

Dørene til huset og stalden stod næsten altid åbne, der var rigtig meget liv og alle børnene kendte til den aftalte husorden og jeg har aldrig oplevet at reglerne blev brudt og jeg var helt tryk med at børnene kom og gik. Jeg møder med stor glæde stadig nogle af de pragtfulde unger, der nu er blevet voksne og selv forældre.

Hvis hestene var syge eller skulle ha' føl sov børnene tit på halmballer i stalden, de vågede og ventede spændt på den nye legekammerat.

Beboerne i Magleby var nok meget tolerante dengang og jeg må lige fortælle en lille historie.

På et tidspunkt havde jeg en dværgeged, Emmelie. Emmelie var alles kæledyr og gik naturligvis frit rundt.

En af hendes yndlingsbeskæftigelser var at balance på kirkemuren ind til kirkegården. Dengang arbejde graveren hver dag fra om morgene til eftermiddag ude omkring på kirkegården. Jeg var på arbejde og børnene var i skole så naturligvis søgte Emmelie selskab hos graveren, måske bare for at få lidt opmærksomhed eller måske for at få en lur i nærheden af et hyggeligt menneske, nøjagtig som havde det været en lille hund. Hun var for øvrigt også til glæde for flere af de daglige besøgende på kirkegården.

Men en dag ved en jordpåkastelse gik Emmelie dog lidt over stregen. Under selve ceremonien deltog Emmelie, der var mange venlige mennesker, der trods sorgen smilede og kløede Emmelie lidt bag ørene og der var friske tulipaner, der smagte men, men nu har der jo nok altid været et lidt anspændt forhold imellem de troende kristne og så dem med horn i panden, også selvom man er blid som et lam, så graveren og jeg blev enige om at

ved fremtidige kirkelige handlinger burde Emmelie nok ikke deltage. Både Emmelie og jeg slap dog ellers fri for yderlig tiltale.

Hos præsten Bente Kock var der også altid liv. Hendes fem børn var meget forskellige. En var meget voksen, en var meget musikalsk, en fantastisk til sport, en til alt det tekniske mekanik og en var bare lille. Alle børn var herlige og spændende på deres måde.

Bente havde i sine yngre dage kørt i en "Hippie bil" altså en lille Citroen. Den byggede børnene nu om til racerbil og en rigtig fin bane blev anlagt ind imellem alle træerne og buskene i præstegårdshaven. Der var virkelig stor glæde, vild jubel og masser af motorlarm når landsbyens unger blev inviteret med til racertur i parken.

Om de støjede, joh, om de støvede, joh også det, vi lugtede nok også alle af dyr, stald, benzin, motorolie og meget andet men det vigtigste, vi hyggede, levede og havde det rigtig godt socialt både voksne og børn.

For mig var det meget spændende og rart at komme hjem fra en presset arbejdsdag, som fabrikkens leder, smide slipset og jakkesættet, hjem og opleve grinene, glæden og friheder uden de normale stramme regler fra myndigheder, bestyrelser, krævende kunder og fordomme på arbejdspladsen.

Senere oprettede beboerne i Skolevangen en rigtig stor og flot legeplads på det grønne område ud til Maglebyvej. Her var der plads til boldbane legeredskaber en lille høj med ruche-bane og meget mere, også her var der daglige aktiviteter hvor børn legede og de voksne vel fik delt de sidste nyheder.

Trine og jeg holder rigtig meget af at besøge andre områder, tit bare herhjemme i Danmark i nærområdet eller længere væk men altid for at lære lidt om byerne og om området, egnen.

Vi er begge enige i at det bedste sted at begynde at lære om egnen er kirken og kirkegården. Her er det muligt at få en masse at sognets historie, sognets kultur serveret. Kirken og kirkegården burde vel være sognets fyrtårn, der skal samle og sprede lys. Det kræver dog energi, brændstof og nytænkning for at få lys i lanternen og lev op til borgernes mere nutidige forventninger, ellers affolkes kirken.

Vi ser en meget markant ændring i kirkegårdene i dag, før var der store gravmonumenter omkranset af flotte kæder på gravstenen, der fortalte om den afdødes liv og virke. Mindre gravsteder knapt så prangende men stadig tit med en god historie.

Der er i dag tydeligt at kirken og kirkegårdene er under stort pres og konkurrence af f.eks. skovgravpladser, urner på privat grund, askespredning over hav eller fjorde, private ceremonier og begravellespladser osv. Folk har nok ikke det store behov for fine gravpladser med store sten, lige hægge, ny revne gange eller græsområder. Mange gravere forsøger måske også at indskrænke hyggen så meget som muligt, for at sparre på deres arbejdstid.

Flere kirkegårde signalerer at de er under afvikling med tomme grav områder. Dette gør flere ting tror jeg. Borgere og besøgende mister hyggen, samværet, harmonien, historien og indsigt i sognets liv eller ikke liv. Samtidig med at kirken mister tilslutning fra menigheden mister den naturligvis også leje indtægten når gravstederne står tomme og ydelser via kirkeskat reduceres.

Det er i dag år 2025 ca. 30 % af befolkningen der står uden for folkekirken og bare i lille Magleby var der i sidste år 2024 en reduktion af menigheden på ca. 1,7 %.

Trine og jeg har heldigvis fundet vores lille sted hvor vi engang skal stedes til hvile.

Ved indgangen til denne kirkegård mødes man ved kirkelågen af en opsat hjertestarter, det viser os, at her kærer man sig også om mennesker medens de er i live.

På kirkegården findes stadig store monumenter men også en overflod af omsorg, hygge, harmoni, der er blomsterbede med blandt andet mange forskellige roser, der er blomsterkrukker opsat overalt, der er en masse biodiversitet, insekthoteller en lille brændestak, der ligger lidt visne grene og blade under træerne, der er opsat borde og bænke på flere af de ledige gravpladser, der er opsat krukker, fuglebade, skulpturer med mere, alt sammen viser at der stadig er plads til miljø, til fugle, til pindsvinet der putter sig i vinterhi, til ræven der kommer på besøg om natten, til mennesker og til naturen.

Graveren har desuden planer om at etablere en lille legeplads i et hjørne af kirkegården, hvor børnene kan lege medens forældrene hygger og mindes ved en af rastepladserne.

Denne kirkegård kan naturligvis også mærke konkurrencen fra de alternative begravelser men her har menighedsrådet valgt at udvikle i stedet for at afvikle. Jeg ser stedet som et godt alternativ til alle de andre muligheder f.eks. skovkirkegårde, private kirkegårde, askespredning og andet.

Denne kirkegård er naturligvis et produkt af et sogn, et menighedsråd og en fantastisk kreativ graver, der kæmper en brag kamp for at være attraktiv for menigheden og for at holde lys i fyrtårnet. Man kunne fristes til at tro at denne vilje også afspejles i sognet og byen.

Her vil Trine og jeg gerne stedes til hvile. Jeg med tanker og minder fra det gamle Magleby jeg engang kendte, med håbet om at jeg i den anden verden stadig kan høre og mærke, at de efterladte stadig lever og kan juble og glædes sammen. Så pyt med at børnene støjer, pyt med lidt ukrudt, at bøgehækken ikke står helt lige og der ligger lidt visne blade og grene. Jeg vil hellere liv, glæde og harmoni end en kedelig, steril, livløs oplags plads.

I dag ser jeg stadig flere og flere der i deres ensomhed, sidde bag nedrullede gardiner og lukkede, låste døre, på overtid planlægger hvordan de kan udforme regler, paragraffer og love, så vi kan undgå at dele vores herligheder med alle de andre. Det gælder sognets øvrige beboere, gæsterne, vandrerne og cyklisterne på vores stier og bilerne og autocamperne på pladser og veje, de kunne jo risikere at grise, lugte, støje så for en sikkerheds skyld lad os slukke fyrtårnet og lad os hellere låse sognet af, så vi i fred og ro uden indblanding, kan afvikle sognet, affolke vores herligheder.

Her var engang en lille landsby fyldt med glæde, grin, skæg og ballade et sogn med "gå på mod" beboere, der var parate til at hjælpe hinanden tage åbent imod fremmede gæster, var parate til udvikling, var parate til at leve sammen med andre.

Her var engang plads til os alle.

Gud siger, at for ham er alle mennesker lige uanset religion, kultur, køn eller andre forskelligheder.

Sådan opfattede jeg mine år fra ca. 1968 indtil 2024 i Magleby.

af Henning Petersen.

Det fortælles at vores gamle lærde forfatter Ludvig Holberg engang gik til Rom og hjem igen, dels for at sparre penge men også på grund af oplevelsen og inspirationen fra de mange lande og egne han mødte. Måske blev mange af hans fantastiske skuespil også født på turen.

Vi moderne mennesker holder også meget af at rejse, nogen meget primitivt på gåben eller cykel andre mere luksuøst i bil, autocamper, bus, fly osv. Alle på eventyr som trækfuglene.

Jeg håber at vi alle bliver modtaget af de lokale som det menneske vi er, uden afstandtagen og fordomme, meget gerne som en velkommen gæst til den nye distinktion.

Jeg tror det kaldes at udveksle næstekærlighed og gæstfrihed.

Stignæs Magleby Lokalråd.

Magleby sogn er begunstiget af skove, vådområder, kyststrækninger, fjorde, søer, fortidsminder og andre historiske områder og bygninger, vi har på grund af omgivelserne også et fantastisk dyreliv hvor fuglelivet er meget specielt da flere af trækfuglenes ruter går igennem området.

På et tidspunkt opstod der planer om et projekt der med stor sandsynlighed ville påvirke en stor del af vores fantastiske natur i en meget negativ retning.

Enkelte skrev læserbreve, flere bakkede bekymret op og stillede kritiske spørgsmål til projektet.

Kommunens forvaltning og politiske blev kontaktet.

For at få en bedre adgang til det politiske system og naturorganisationer blev der oprettet et lokalråd i området. Det fik navnet "Stignæs / Magleby Lokalråd".

De tre store skove og landbrugsejere Østerhoved, Basnæs, Borreby blev kontaktet og med deres store viden og økonomiske hjælp blev hele vores bekymringsproces sat på skinner og professionelt organiseret.

Der blev holdt møder med Borgmester, konsulenter og andre relevante eksperter.

Det påtænkte projekt blev stoppet og vores naturområder bevaret.

Efter denne succes fortsatte Stignæs / Magleby Lokalråd med nye aktiviteter.

Lokalrådet er altid interesseret i at høre fra borgerne, så har du spørgsmål eller forslag, så kontakt et af medlemmerne i Lokalrådet.

Lokalrådet har jævnlig aktiviteter f.eks. guidede vandreture i vores naturområder, virksomhedsbesøg hos sognets aktører, informationsmøder, spis- sammen- arrangement, indsamling af affald osv.

Lokalforeningen afholder bestyrelsesmøde ca. hver mdr. og udsender nyhedsbrev ca. firegange om året, vi opsætter nyheder i opslagstavlerne ved forsamlingshuset og busstop på Maglebyvej, eller læs om vore aktiviteter på hjemmesiden. www.stimag.dk

Lokalrådet ønsker at bevare et sundt og hyggeligt lokalsamfund til gavn og glæde for naturen, sognets borgere og gæster. Du er velkommen til at give en hånd med.